

الگوی معیار رشد با سوره حدید

احمد آکوکچیان^۱

مهناز روحانی^۲، محمد پناهی^۳، نجمه فرزانه خو^۴ و مرضیه بخشی^۵

چکیده

طراحی «الگوی اسلامی پیشرفت» به تناسب مقتضیات هر زیست‌بومی، چونان جهان ایرانی، در گروی استنباط الگوی قرآن‌شناخت رشد - توسعه و راهبری همه عرصه‌های حیات و تغییر است. مستند به این نگره و الگوی مبنا، می‌توان رهسپار عرصه‌های مختلف مدیریت حیات مانند حوزه‌ی تعلیم و تربیت اقتصاد، اخلاق، سیاست، سلامت و بهداشت، فرهنگ و مانند آن شد. در تحقق این مهم، یک الگوی جامع پیشرفت از جمله در فضای اندیشه و گفتمان اسلامی، دو سطح تحلیلی نظریه‌ای کل به جزء دارد. مکتب قرآنی رشد - توسعه، سند مبنای این دو سطح تحلیلی را به دست می‌دهد:

۱. در لایه مبنا و در مرکز منظومه نظریه جامع پیشرفت، نظریه مبنای پیشرفت دانش بنیان و در ادبیات خاص اسلامی «اندیشه و نظریه پیشرفت حکمت (تفقه در دین) بنیان»؛

۲. و مبتنی بر نظریه مبنا، نظریه‌های زیرمجموعه‌ای پیشرفت (رشد - توسعه) به صورت پیوسته منظومه‌ای هم‌چون نظریه و الگوی پیشرفت فرهنگی، سیاسی، اقتصادی، امنیتی و دفاعی.

منظومه نظریه‌های رشد، شامل این دو لایه تحلیل است. سؤال اصلی این پژوهش ناظر به لایه اول است که مکتب و به این قرار الگوی قرآنی مبنای پیشرفت (رشد - توسعه) جامع‌نگر چیست؟

از نمونه رویکرد پژوهش سامانه‌ای - موضوعی سوره‌ها در تفصیل بخشی الگوی جامع قرآن‌شناخت هدایت به رشد، به مدد روش‌شناسی استنباط و روش‌شناسی پیش‌رونده و بازخورنده تفسیر پیشرفت، گزارشی فشرده از پژوهش تفصیلی تفسیری «سوره حدید» در دستور این مقاله تفسیری است؛ سوره‌ای با هر دو خصلت برجسته سوره‌های مکی - مدنی و چون سوره‌های دیگر قرآن کریم، به مثابه منبع و مستند نظام کلان تحقیق قرآنی (رشد - توسعه‌ای). این پژوهش بر آن است که نظریه مبنای یادشده با سوره حدید در دسترس قرار گیرد تا بر این مبنا، رهسپار پردازش راهبردهای عملیاتی مشخصی جهت تحقق آرمان‌های رشد‌نگر قرآنی و از جمله عدالت و قسط قرآنی، در مدنیت و عرصه‌های تخصصی مدیریت پیشرفت و نظام ولایت فقه در دین (دانش جامع‌نگر پیشرفت) جامعه هدف گردد.

^۱ عضو هیئت علمی مرکز تحقیقات استراتژیک توسعه (رشد).

a_akoochekian@yahoo.com

^۲ کارشناسی ارشد MBA، پژوهشگر مرکز تحقیقات استراتژیک توسعه (رشد).

mahnaz.ro@gmail.com

^۳ کارشناسی مدیریت مالی، پژوهشگر مرکز تحقیقات استراتژیک توسعه (رشد).

^۴ کارشناسی ارشد روان‌شناسی، پژوهشگر مرکز تحقیقات استراتژیک توسعه (رشد).

f.najmeh@gmail.com

^۵ دانشجوی دکتری مدیریت راهبردی، پژوهشگر مرکز تحقیقات استراتژیک توسعه (رشد).

marziebakhshi@yahoo.com

تبیین نظریه قرآن‌شناخت هدایت راهبردی به رشد، به‌مثابه فصل هنجارین نظریه و الگوی پیشرفت و فلسفه بعثت انبیایی در فضای مدنیت معاصر جامعۀ هدف و از جمله جهان معاصر و پیش روی ایرانی، به‌مدد سوره حدید با سامانه تحلیلی زیر در این سوره، دریافته می‌شود:

۱. ساختار عمومی یک الگوی جامع‌نگر رشد، با محوریت آیات ۱ تا ۲۴ سوره در سه سطح تحلیلی مبانی نظری تا الگوی وضعیت مطلوب و تا سطوح کاربردی مدیریت رشد؛

۲. اوصاف درون‌زای الگوی انبیایی اقتداری رشد، با محوریت آیه ۲۵ سوره؛

۳. چشم‌انداز به بسط تحقق تاریخی بینش و منش انبیایی رشد و از این چشم‌انداز گذار به نظریه تحول تمدنی، با محوریت آیات ۲۶ و ۲۷ سوره؛

۴. اصول و بهره‌های رویکرد به مکتب انبیایی رشد - توسعه عدالت‌بنیاد و به این قرار دستیابی به سبک زندگی و هستومندی قرآنی، با محوریت آیات ۲۸ و ۲۹ سوره.

دو بهره برجسته این مکتب اندیشه‌ای رشد، گذار به پردازش نقشه جامع علم (نظام ملی تولید دانش معطوف به پیشرفت) و نقشه جامع علمی (الگو و نظام رشد - توسعه حکمت‌بنیان) است که می‌تواند در آزمون تولید و فراوری تمدنی به کار گرفته شوند.

کلیدواژگان: اندیشه پیشرفت، قرآن کریم، رشد، توسعه، سوره حدید، الگوی پیشرفت، تفسیر.